

puolelta syytä ilmoittaa, että jos yksityispankkien valuutanpostot tai redis-konttaukset osoittavat vuoden aikaan nähden tavallista suurempaa taipumusta nousuun, Suomen Pankki on pakotettu nostamaan korkojaan.

Kaikkia tarjoutuvia tilaisuuksia samansuuntaisen toiminnan aikaansaamiseksi Suomen Pankin ja yksityispankkien kesken valuuttapolitiikassa on Suomen Pankin puolelta käytettävä.

5) Mikäli tilaisuutta tarjoutuu, on Suomen Pankin vaikutettava siihen, että valtio, kunnat ja suuret teollisuuslaitokset ottavat ulkomailta pitkäaikaisia lainoja, joiden vasta-arvo Suomen markoissa pääasiallisesti käytetään pankki-luottojen maksamiseen ja joiden valuutoilla vähennetään yksityispankkien lyhytaikaisia ulkomaisia velkoja.

6) Nykyisissä oloissa on Suomen Pankin pyrittävä mahdollisimman turvallisuudessa muodossa hankkimaan itselleen ulkomaisia luottoja käytettäväksi markan kurssin puolustamiseen."

Niinikään sovittiin, että jos Johtokunnan mielestä poikkeaminen näistä periaatteista näyttäisi tarpeelliselta, asiasta oli sitä ennen neuvoteltava Johtokunnan ja Pankkivaltuusmiesten kesken.

Selvitysten hankkiminen vastaista valuuttapolitiikkaa varten.

Pankkivaltuusmiesten vuodelta 1922 antaman kertomuksen sivuilla 28 ja 29 on esitetty ne toimenpiteet, joihin Pankkivaltuusmiehet sanottuna vuonna ryhtyivät selvitysten hankkimiseksi vastaista valuuttapolitiikkaa varten.

Siellä mainittu professori Heckscherin lausunto Suomen rahalaitoksen uudistuk-

sesta saapui Pankkivaltuusmiehille syyskuun alkupäivinä ja otettiin se ynnä Pankin tilasto-osaston esimiehen maisteri K. J. Kallialan Pankkivaltuusmiesten puheenjohtajan kehotuksesta laatima samaa asiaa koskeva promemoria käsiteltäväksi Johtokunnan ja Pankkivaltuusmiesten yhteisessä kokouksessa marraskuun 14 päivänä. Molemmat lausunnot on julkaistu painettuina sekä suomen-että ruotsinkielellä.

Sanotussa viime kertomuksen kohdassa mainituista tilastollisista selvityksistä on vuosien 1920, 1921, 1922 ja 1923 tukkuhintaindeksi vertauksineen vuoteen 1913 valmistunut ja liittyy se tähän kertomukseen. Niinikään on valmistunut selvitys maamme vuodelta 1922 syntyneestä maksutaseesta.

Suunniteltua palkkatilastoa on valmistunut metalliteollisuudessa vuosina 1913, 1920, 1921, 1922 ja 1923 maksettuja palkkoja koskeva osa. Sahateollisuudessa ja rakennusteollisuudessa maksetuista palkoista ovat alkutiedot kerätyt ja osa niistä on käsiteltykin. Maataloudessa maksetuista palkoista kerääntyvät alkutiedot parhaillaan.

Yleistä jatkuvaa tilastoa suurempain raha- ja liikelaitosten ulkomaanrahämääräisistä veloista ja ulkomaisista saatavista ei voitu ryhtyä toimittamaan, koska alkutietojen saaminen osoittautui mahdottomaksi. Tämän johdosta Pankkivaltuusmiehet huhtikuun 9 päivänä alistivat Valtiovarainministeriön harkittavaksi, eikä ollut annettava Pankkitarkastusviraston tehtäväksi yksissä-neuvoin Suomen Pankin hallinnon kanssa valmistaa suunnitelma yksityispankeilta määrääjain tehtävää tiedusteina varten, jolla kerättäisiin tilastolliset tiedot yksityispankkien takaamista ulkomaisista veloista. Valtiovarainministeriö hyväksyi tämän Pankkivaltuusmiesten esityk-

sen, ja tiedusteluja on toimitettu yksityispankkien takaamista ulkomaisista veloista huhti-, elo- ja joulukuun viimeisinä päivinä viime vuonna ynnä

huhtikuun viimeisenä päivänä tänä vuonna sekä niihin saatuja vastauksia tilastollisesti käsitelty.

Erinäisiä Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita.

Laki valuuttakaupan harjoittamisesta.

Sen johdosta, että Keskuskauppakamari oli tehnyt Valtioneuvostolle anomuksen voimassaolevan valuuttakauppaa koskevan lain kumoamisesta, Valtiovarainministeriö helmikuun 10 päivänä pyysi asiasta Pankkivaltuusmiesten lausuntoa.

Saatuun Johtokunnan lausunnon asiasta Pankkivaltuusmiehet huhtikuun 9 päivänä kirjelmässä Valtiovarainministeriölle esittivät, että valuuttakaupan harjoittaminen ei ollut sellaisen säännötelyn alainen, joka vahingollisesti rajoitaisi tämän elinkeinon vapautta, sekä että ei ollut syytä olettaa kysymyksessä olevaa lakia, niinkauankuin silloiset olot valuutta-alalla vallitsivat, käytettävän enempien rajoitusten voimaan pannon. Näin ollen eivät tosiasialliset syyt näyttäneet vaativan puheenalaisen lain kumoamista. Pankkivaltuusmiesten mielestä oli myös otettava huomioon, että jos laki kumottaisiin, muita valuuttakauppaa harjoittavia liikkeitä kuin pankkeja ei voitaisi velvoittaa edes antamaan viranomaisille tietoja harjoittamastaan valuuttakaupasta, mikä kuitenkin, niinkauankuin maamme rahakanta ei perustunut kultaan, näytti olevan tarpeen markan kurssiin vaikuttavain tekijäin seuraamista varten. Edelleen Pankkivaltuusmiehet huomauttivat, että tuskin olisi oikein luopua jo useita vuosia voimassa olleesta järjestelmästä, johon sittemmin ehkä muodossa tai toi-

nessa olisi palattava, ennenkuin se kysymys olisi saanut ratkaisunsa, oliko valuuttakauppa, jota ennen sotaa miltei yksinomaan valtion valvonnan alaiset pankkilaitokset harjoittivat, kultakananakin vallitessa säilytettävä luvannosta riippuvana elinkeinona ja tulisiko sitä harjoittavain pankkiiriliikkeiden olla valtion valvonnan alaisina.

Viitaten siihenkin, että maamme valuuttolot eivät vielä olleet siksi vakaantuneet, ettei olisi ollut syytä säilyttää valtiovallalle tilaisuutta ryhtyä, jos tarve vaatisi, rahan arvon vakaannuttamista vahingoittavalla tavalla toimiviin valuuttakaupan harjoittajiin nähden sellaisiin toimenpiteisiin, jotka laki teki mahdolliseksi, Pankkivaltuusmiehet, samoin kuin Johtokuntakin, katsoivat, että puheenaolevan lain kumoamiseen tai muuttamiseen ei ollut sillä kertaa aihetta.

Asia esiteltiin Valtioneuvostossa huhtikuun 26 päivänä ja katsoi Valtioneuvosto silloin, että Keskuskauppakamarin anomus ei antanut aihetta toimenpiteisiin.

Kysymys Rahapajan yhdistämisestä Suomen Pankkiin.

Vastauksessaan Hallituksen esitykseen vuoden 1923 tulo- ja menoarviosta Eduskunta kehotti Hallitusta ottamaan harkittavaksi, voitaisiinko Rahapaja lakauttaa ja sen tehtävät antaa Suomen Pankin toimeksi.

Tämän johdosta pyysi Valtiovarainministeriö joulukuun 18 päivänä 1922 asiasta Pankkivaltuusmiesten lausuntoa. Saman kuun 29 päivänä kehottivat Pankkivaltuusmiehet puolestaan Johtokuntaa esittämään asiasta mielipiteensä. Saatuun Johtokunnan toukokuun 29 päivänä antaman lausunnon Pankkivaltuusmiehet kesäkuun 1 päivänä käsitelivät asiaa ja katsoivat, että edellämäinnittu Eduskunnan lausunto Rahapajan yhdistämisestä Suomen Pankkiin ei voinut tarkoittaa valtion rahanlyöntioikeuden siirtämistä Suomen Pankille, mikä toimenpide vaatisi lainmuutoksen, eikä myöskään Rahapajan koneiston muuttamista Suomen Pankkiin, sillä sellainen siirto ei ilmeisesti tuottaisi mitään säästöä tai muuta etua. Näin ollen näytti Eduskunnan lausunto tarkoittavan sen seikan harkitsemista, olisiko tarkoitukseenmukaista siirtää Rahapajan hallinto Suomen Pankille. Tästä asiasta pyysivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnalta uuden lausunnon, minkä Johtokunta antoi heinäkuun 14 päivänä. Elokuun 2 päivänä Pankkivaltuusmiehet kirjelmällä Valtiovarainministeriölle ilmoittivat katsovansa, samoin kuin Johtokuntakin, että Rahapajan hallinnon yhdistämisestä Suomen Pankkiin ei koituisi säästöä eikä sitä muistakaan syistä voitu pitää tarpeellisena, minkä johdosta Pankkivaltuusmiehet eivät voineet toimenpidettä puoltaa.

Asiaa kuluvan vuoden huhtikuun 11 päivänä Valtioneuvostossa esiteltäessä katsoi Valtioneuvosto, ettei se antanut aihetta toimenpiteisiin.

Kysymys Leimakonttorin yhdistämisestä Suomen Pankkiin.

Vastauksessaan Hallituksen esitykseen vuoden 1923 tulo- ja menoarviosta Edus-

kunta lausui, että hankitun selvityksen mukaan Leimakonttori voitaisiin lakauttaa ja sille kuuluvat tehtävät antaa Suomen Pankin suoritettaviksi. Katsoen, että tämä muutos oli toimeenpantavissa jo vuoden 1923 ensi puoliskon aikana, osoitti Eduskunta varat Leimakonttorin kustannuksiin ainoastaan mainitun vuosipuoliskon ajaksi. Tämän johdosta pyysi Valtiovarainministeriö helmikuun 3 päivänä Pankkivaltuusmiesten lausuntoa Leimakonttorin yhdistämisestä Suomen Pankkiin.

Saatuun asiasta Johtokunnan lausunnon Pankkivaltuusmiehet käsitelivät kysymystä maaliskuun 15 päivänä ja tulivat siihen tulokseen, että Leimakonttorin siirtäminen jollakin tavoin Suomen Pankin yhteyteen ei näyttänyt tuottavan ainakaan mainittavaa säästöä. Leimakonttorin tehtäviä suorittamaan osoitautui tarvittavan suunnilleen sama henkilökunta, säilytettiin Leimakonttori ennallaan tai yhdistettiin Suomen Pankkiin. Pankkivaltuusmiehet eivät havainneet puheenaolevan yhdistämisen tuottavan mitään muutakaan asiallista etua. Muodollisessa suhteessa päinvastoin esiintyi hankaluuksia Suomen Pankkiin yhdistettävän Leimakonttorin hallinnon järjestämisessä.

Tähän kaikkeen nähden Pankkivaltuusmiehet maaliskuun 15 päivänä Valtiovarainministeriölle ilmoittivat olevansa, samoin kuin Johtokunta, sitä mieltä, että ainoastaan arvopaperien ja arvomerkkien kliseiden valmitus sekä niiden painatus kuin myös mahdollisesti niitä varten tarvittavan paperin tilaaminen ja säilyttäminen olisi siirrettävä Suomen Pankin setelipainon suoritettavaksi, jota vastoin Leimakonttorin tulisi edelleen jäädä Valtiovarainministeriön alaiseksi valtiolaitokseksi, jolla olisi pääasiassa samat tehtävät kuin nykyään.

Kesäkuun 14 päivänä päätti Valtioneuvosto antaa leima- ja muiden vero-

merkkien valmistamisen Suomen Pankin suoritettavaksi seuraavan heinäkuun 1 päivästä lukien.

Kysymys lain muuttamisesta, jolla Suomen Pankki on toistaiseksi vapautettu lunastamasta seteleitensä kultarahalla.

Maaliskuun 8 päivänä lähettämässään kirjelmässä Pankkivaliokunta pyysi Pankkivaltuusmiesten lausuntoa kirjelmää seuranneesta eduskuntaesityksestä, mikä sisälsi ehdotuksen laiksi, joka tarcoitti Suomen Pankin toistaiseksi vapauttamista lunastamasta seteleitensä kultarahalla koskevan lain muuttamista siten, että obligatsioiden ja niihin kuuluvien korkolippujen lunastamista koskevat säännökset kumottaisiin.

Pankkivaltuusmiehet puolestaan pyysivät saman kuun 15 päivänä asiasta Johtokunnalta lausuntoa, minkä saatuaan Valtuusmiehet marraskuun 21 päivänä kirjelmässä Pankkivaliokunnalle esittivät asiasta mielipiteensä. Pankkivaltuusmiesten käsityksen mukaan m. m. se seikka, että Suomen valtio äskettäin oli saanut ulkomailta, kolmesta eri maasta, melkoiset edullisiksi katsottavat lainat, osoitti, että puheenalainen laki, jossa säädetty menettelytapa oli eräissä muisakin maissa, vieläpä aivan äskettäin, otettu käytäntöön, ei ollut tuottanut maalle sellaisia vahingollisia seurauksia kuin eduskuntaesityksessä sanottiin siitä johtuneen. Lain muuttaminen sillä tavoin kuin esitys tarkoitti, olisi tiennyt, että siten annettu etu ei olisi tullut ainoastaan eikä edes etusijassa obligatsioiden ulkomaisten vaan myös niiden kotimaisten haltijain osaksi, joista suuri osa varmaan oli Suomen rahan arvon alentumisen jälkeen hankkinut obligatsiot niiden alkuperäisiltä omistajilta

ja jotka siten olisivat tulleet saamaan ansiotonta voittoa. Myös se seikka, että kumottaviksi ehdotetut säännökset olivat osana lakia, joka koskee Suomen Pankin setelien lunastamista, teki Pankkivaltuusmiesten mielestä suotavaksi, ettei niihin tehtäisi muutoksia, niin-kauan kuin laki muuten jäisi voimaan.

Näistä syistä Pankkivaltuusmiehet katsoivat, samoin kuin Johtokuntakin, että sanotun eduskuntaesityksen tulisi raueta.

Pankkivaliokunta ei viime vuoden valtiopäivien aikana antanut asiasta mieltintöä.

Pankin ohjesäännön ja Pankkivaltuusmiesten johtosäännön uudistaminen.

Suomen Pankin ohjesäännön ja Pankkivaltuusmiesten johtosäännön uudistaminen on Pankin hallinnossa jo kauan ollut huomion esineenä. Ohjesäännön yksityisiä kohtia on vuosien kuluessa muutettu paremmin olosuhteiden vaatimuksia vastaaviksi. Myös toimenpiteet perusteellisemman uudistuksen toteuttamiseksi ovat olleet vireillä niinhvin ennen maailmansotaa, jolloin pari ohjesääntöehdotusta oli Eduskunnankin käsiteltävänä, kuin myöskin maailmansodan aikana ja sen jälkeen. Uudistuksen valmistelujen yhteydessä on kokemuksen johdosta sittemmin esiintynyt ratkaistavaksi useita perustavaa laatua olevia kysymyksiä, kuten setelianto-oikeuden järjestäminen pysyvälle kannalle, Eduskunnassakin viritetty kysymys oikeuden antamisesta Pankille maksaa korkoa talletuksista, määräysten antaminen Pankin oikeudesta ottaa ulkomaista luottoa, Pankin luotonanto-oikeuden laajentaminen ja virkamiesten aseman uudestaan järjestäminen. Todennäköisesti on lisäksi uuden ohjesäännön

määräysten ryhmittelyssä noudatettava toisenlaista järjestelmää kuin nykyisessä ohjesäännössä. Tämä suuri uudistuskysymys vaatii myös perehtymään vastaavia ulkomaaisia laitoksia koskeviin säännöksiin ja niistä saatuaan kokemukseen. Uudistusta suunniteltaessa on niin ikään havaittu tarpeelliseksi tutkia Pankkivaltuusmiesten pöytäkirjoja viimeksi kuluneen kymmenen vuoden ajalta, jotta saataisiin selville, missä kohdin käytännössä esiintyneet kysymykset antaisivat ohjetta ohjesäännön uudistamiselle. Tämä tutkimus on parhaillaan valmistelun alaisena.

Uudistustyön suorittamista, jota vuosien varrella on yritetty useammalla eri tavalla edistää, on vaikeuttanut sellaisten asiantuntevain henkilöiden puute, jotka muilta tehtäviltään olisivat saaneet aikaa tähän työhön. Esittämättä aikaisempia toimenpiteitä mainittakoon, että Pankkivaltuusmiehet keväällä 1921 suunnittelivat uudistuksen valmistelutöiden jättämistä Pankin ulkopuolella olevan sopivan henkilön tehtäväksi. Mutta kun tämä suunnitelma ei silloin ollut toteutettavissa, jäi alustava työ uudelleen Johtokunnan huostaan. Sen jälkeen on Johtokunnan täytynyt omistaa päähuomionsa Pankin toiminnan tärkeille päivänkysymyksille, mutta ohje- ja johtosääntöjen uudistaminen on kuitenkin vuoden 1923 aikana ollut Johtokunnassa käsittelyn alaisena.

Kun Pankkivaliokunta maaliskuun 9 päivänä lähettämässään kirjelmässä pyysi Pankkivaltuusmiehiä ilmoittamaan, millä asteella kysymys Suomen Pankin ohjesäännön ja Pankkivaltuusmiesten johtosäännön uudistamisesta oli, sekä lausumaan mielipiteensä anomusehdotuksesta, joka koski mainittua asiaa, niin Pankkivaltuusmiehet, jotka olivat saaneet Johtokunnalta pyytämänsä lausunnon asiasta, marraskuun 21 päivänä

ilmoittivat Pankkivaliokunnalle, esitettyään edellä kerrotut seikat, että kysymys Pankin ohjesäännön ja Pankkivaltuusmiesten johtosäännön uudistamisesta oli vireillä, joten toimenpiteisiin ryhtyminen asiassa Eduskunnan puolelta, jota anomusehdotuksessa pyydettiin, ei näytännyt olevan tarpeen.

Joulukuun 5 päivänä antamassaan mietinnössä Pankkivaliokunta ehdotti, että anomusehdotus ei antaisi aiheutta toimenpiteisiin Eduskunnan puolelta. Joulukuun 7 päivänä Eduskunta päätti kehottaa Pankkivaltuusmiehiä kiirehtimään kysymyksessäolevan ohjesääntö- ja johtosääntöehdotuksen valmistamista niin, että ne voitaisiin esittää jo ensi valtiopäivillä.

Joulukuun 11 päivänä päättivät Pankkivaltuusmiehet pyytää Pankin johtokunnan entistä puheenjohtajaa senaattori Otto Stenrothia, joka kysyttäessä oli ilmoittanut suostuvansa ottamaan tämän uudistuksen valmistamisen tehtäväkseen, laatimaan ehdotuksen Pankin uudeksi ohjesäännöksi sekä ehdotuksen Pankkivaltuusmiesten johtosäännön uudistamiseksi.

Toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisten sitoumuksia Pankille.

Vuonna 1923 ovat Pankkivaltuusmiehet käsitelleet yhden akordia koskevan hakemuksen. Sen lisäksi ovat Pankkivaltuusmiehet päättäneet, että enemmät toimenpiteet erään epävarmaksi julistetun hypoteekkilainan perimiseksi lainan takaajana olleen henkilön perillisiltä saavat raueta.

Pankin Johtokunnan esityksestä ovat Pankkivaltuusmiehet määränneet tileistä poistettaviksi erinäisiä vuosina 1885, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902 ja 1903 syntyneitä ja aikaisemmin epävarmoiksi merkittyjä

saatavia, joista ei enää mitään voida saada perityksi, yhteensä 53,590 markkaa 51 penniä.

Niin ikään ovat Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä päättäneet, että epävarmoin saataviin on siirrettävä 347 markan 62 pennin suuruinen saatava.

Ulkomaiset asiamiehet.

Kun Suomen Pankin valuuttaliikkeen laajennuttua kirjeenvaihtajain lukumäärän lisääminen Parisissa kävi toivottavaksi ja kun sellaiseksi tarjoutui Banque Nationale Francaise du Commerce Extérieur, ehdotti Johtokunta tammi-kuun 16 päivänä, että sanottu pankki otettaisiin Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi. Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät saman kuun 24 päivänä Johtokunnan ehdotuksen.

Samana päivänä ottivat Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä Ruotsin Valtakunnanpankin Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi Tukholmaan.

Kauppasuhteiden vilkastuessa Suomen ja Viron välillä kirjeenvaihtajan tarve Tallinnassa kävi yhä tuntuvammaksi. Tämän vuoksi ehdotti Johtokunta huhtikuun 4 päivänä, että Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi otettaisiin Viron valtiopankki, Eesti Pank, jota myös Viron tšekäläinen lähetystö oli sellaiseksi esittänyt. Huhtikuun 9 päivänä Pankkivaltuusmiehet päättivät ottaa sanotun pankin Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi.

Huhtikuun 4 päivänä ilmoitti Johtokunta, että Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi Lontoossa oli tarjoutunut Barclays Bank Ltd niminen pankki. Kun Pankin valuuttaliikkeen laajennuttua kirjeenvaihtajain luvun lisääminen myös Lontoossa oli käynyt toivottavaksi ja kun Johtokunta piti puheena-

olevaa pankkia erittäin soveliaana Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi, ehdotti Johtokunta, että pankin tarjous hyväksyttäisiin. Kokouksessaan huhtikuun 9 päivänä Pankkivaltuusmiehet suostuivat Johtokunnan ehdotukseen.

Kun Pankilla ei ennestään ollut kirjeenvaihtajaa Italiassa, ehdotti Johtokunta toukokuun 7 päivänä, että Banca Commerciale Italiana Milanossa, joka oli tarjoutunut Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi, sellaiseksi otettaisiin. Kokouksessaan toukokuun 17 päivänä Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät tämän ehdotuksen.

Syyskuussa pidetyn balttilaisen finansikonferenssin hyväksymän päätöslauselman johdosta oli Johtokunta tiedustellut Latvian valtiopankilta, Latvijan Bankalta, olisiko se ja millä ehdoilla taipuvainen alkamaan kirjeenvaihtajasuhteet Suomen Pankin kanssa. Saatuaan tyydyttävän tarjouksen ehdoista, Johtokunta marraskuun 12 päivänä ehdotti, että Latvijan Banka otettaisiin Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi Riikaan. Saman kuun 14 päivänä Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät Johtokunnan ehdotuksen.

Edellämäinitusta syystä oli Johtokunta valmistavasti tiedustellut Puolan valtiopankilta, Polska Krajova Kasa Pozyczkovaalta, mitä ehtoja se voisi tarjota Suomen Pankin sikäläisenä kirjeenvaihtajana. Pitäen saamaansa vastausta tyydyttävänä Johtokunta marraskuun 22 päivänä ehdotti, että mainittu pankki otettaisiin Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi Warsovaan. Marraskuun 28 päivänä Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti ottaa Puolan valtiopankin Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi.

Joulukuun 11 päivänä lähettämässään kirjelmässä Johtokunta ilmoittaen, että maamme vientiliikkeistä useat olivat

liikesuhteissa lontoolaisen Royal Bank of Scotland nimisen pankkilaitoksen kanssa, ehdotti, että mainittu pankki otettaisiin Suomen Pankin kirjeenvaihtajaksi. Samana päivänä pidetyssä kokouksessa Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät Johtokunnan ehdotuksen.

Pankin kiinteistöt.

Kokouksessaan kesäkuun 11 päivänä Pankkivaltuusmiehet myönsivät Tamperelta vuonna 1922 ostetun talon korjauksiin ja muutoksiin 875,000 markkaa.

Samassa kokouksessa myönsivät Pankkivaltuusmiehet niinkään 325,000 markkaa Pankin Vaasassa olevan oman talon korjaamiseen ja sisustamiseen Pankin sikäläistä konttoria varten.

Tilintarkastus.

Suomen Pankin ohjesäännössä määrätyn tarkastuksen vuodelta 1922 ovat vuoden 1922 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat, opettaja Aleksander Fränti ja filosofiantohtori Oskari Wilho Louhivuori, sekä tilintarkastajain varamiehet, toimittaja Artturi August Aalto ja filosofianmaisteri Aarno Pesonen Pankkivaltuusmiesten kutsusta toimittaneet maaliskuun 12 ja 27 päivän välisenä aikana. Tilintarkastajain puoltosanan mukaisesti ja Pankin ohjesäännön tätä koskevain säännösten nojalla ovat Pankkivaltuusmiehet Eduskunnan puolesta myöntäneet Johtokunnalle vastuuvapauden Pankin hallinnosta vuodelta 1922.

Lainausliikkeen tarkastus.

Pankkivaltuusmiehet ovat Pankin kirjojen nojalla toimittaneet johtosään-

tönsä 4 §:ssä säädetty Pankin liikkeen ja lainauksen tarkastukset.

Katsastukset.

a) Pääkonttorissa.

Pankin ohjesäännön 40 §:n säännöksen mukaisesti ovat Pankkivaltuusmiehet toimittaneet pääkonttorin kassaholvien ja kaikkien rahastojen sekä lainaja vakuuskirjain ynnä talletusten katsastuksen. Sanotussa katsastuksessa saadut tulokset ovat olleet Pankin kirjain mukaiset.

b) Haarakonttoreissa.

Mitä Pankin haarakonttoreihin tulee, ovat Pankkivaltuusmiehet valvoneet, että diskonttovaliomiehet ovat inventanneet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmasti vuodessa.

Sitäpaitsi on vuoden varrella kaikki haarakonttorit tarkastettu. Tarkastukset ovat toimittaneet Johtokunnan jäsen Lauri af Heurlin sekä pankinvirkamiehet A. Broberg ja T. Vuorenjuuri.

Ylimääräisen virkailijan ottaminen.

Kokouksessaan helmikuun 7 päivänä Pankkivaltuusmiehet oikeuttivat Johtokunnan ottamaan Pankin palvelukseen ylimääräiseksi virkamieheksi apulaisen valuuttakauppaa hoitavalle Johtokunnan jäsenelle.

Virka- ja palvelusmiesten palkkaus.

Kuten Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa vuodelta 1922, 16 §:ssä, on mainittu, ilmoitti Johtokunta joulukuun 20 päivänä lähettämässään kirjelmässä,

ettei ollut muiden kiireellisten töittensä takia ehtinyt valmistaa yksityiskoh- taista ehdotusta Pankin virka- ja palve- lusmiesten palkkaukseksi vuodelle 1923, ja ehdotti samalla, että, koska Johto- kunta tahtoi saada selville, miten val- tion virkamiesten palkat sillä kertaa lo- pullisesti järjestettäisiin, Johtokunta oi- keutettaisiin määräämään tammikuun palkat maksettaviksi entisten perusteiden mukaan. Kokouksessaan joulukuun 29 päivänä Pankkivaltuusmiehet, suos- tuen tähän ehdotukseen, päättivät, että kysymys Pankin virka- ja palvelusmie- hille vuoden 1923 alusta maksettavista palkoista otettaisiin käsiteltäväksi vasta seuraavan tammikuun aikana, johon mennessä oli noudatettava Pankkival- tuusmiesten saman vuoden kesäkuun 16 päivänä tekemää, edellä mainitussa Pankkivaltuusmiesten kertomuksen koh- dassa selostettua päätöstä.

Kun Johtokunnalla ei ollut tammi- kuun kuluessa tilaisuutta tehdä asiasta ehdotusta, päättivät Pankkivaltuusmie- het helmikuun 1 päivänä Johtokunnan esityksestä, että Pankkivaltuusmiesten Pankin virka- ja palvelusmiesten palk- kauksesta edellisen kesäkuun 16 päivänä tekemää päätöstä oli edelleen toistaiseksi noudatettava.

Sittenkuin Johtokunta oli maaliskuun 10 päivänä tehnyt ehdotuksen Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkaukseksi vuodelle 1923, Pankkivaltuusmiehet maa- liskuun 19 päivänä vahvistivat kullekin Pankin virka- ja palvelusmiehelle tam- mikuun 1 päivästä joulukuun 31 päivään sanottuna vuonna maksettavan palkan ylärajan sekä jättivät Johtokunnan asiaksi määrätä, täten vahvistetut ylä- rajat huomioon ottaen, maksettavat pal- kat. Vahvistettu palkkaussääntö oli n. 17% suurempi kuin v. 1922 voimassa olleiden palkkojen yhteinen määrä.

Kokouksessaan joulukuun 21 päivänä Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esi- tyksestä vahvistivat Pankin kullekin virka- ja palvelusmiehelle tammikuun 1 päivästä joulukuun 31 päivään 1924 maksettavan palkan ylärajan sekä jät- tivät nytkin Johtokunnan asiaksi mää- rätä, täten vahvistetut ylärajat huo- mioon ottaen, maksettavat palkat. Täl- löin vahvistettu palkkaussääntö ei suu- resti poikennut v. 1923 voimassa olleiden palkkojen yhteisestä määrästä.

Erinäisiä määrärahoja.

a) Eläkkeet.

Pankin palveluksesta pyynnöstään eron saaneille virka- ja palvelusmiehille ovat Pankkivaltuusmiehet vuoden ku- luessa myöntäneet elinkautisia eläkkeitä, joiden vuotuinen yhteissumma kalliin- ajanlisineen on 63,600 markkaa, sekä yhden 2,000 markan suuruisen hautaus- avustuksen.

Toukokuun 17 päivänä Pankkivaltuus- miehet Johtokunnan ehdotuksen mukai- sesti korottivat erään aikaisemmin myönnetyn avustuksen kalliinajanlisän 250 markalla kuukaudessa vuoden alusta lukien.

b) Tarverahat.

Kuluneena vuonna Pankin haarakont- toreille myönnetyt tarverahat osoittai- vuivat riittäviksi, paitsi yhdessä haara- konttorissa, jolle Pankkivaltuusmiehet myönsivät joulukuun 21 päivänä lisäystä 500 markkaa.

Vuodeksi 1923 Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, samana päi- vänä myönsivät eri konttoreille tar- verahoina käytettäväksi yhteensä 75,000 markkaa.

Johtokunta.

Tammikuun 20 päivänä myönsi Tasa- vallan Presidentti pyynnöstä eron Pan- kin Johtokunnan puheenjohtajalle, enti- selle senaattorille Otto Eliel Stenrothille. Sen johdosta Pankkivaltuusmiehet ryh- tyivät toimenpiteisiin viran uudelleen täyttämiseksi ja esittivät tammikuun 29 päivänä Valtioneuvostolle, että Pankin Johtokunnan puheenjohtajaksi nimitet- täisiin Tasavallan silloinen valtiovarain- ministeri, lakitiedettenkandidaatti Risto Heikki Ryti. Kun herra Ryti Valtio- neuvoston jäsenenä oli silloin estetty virkaa hoitamasta, esittivät Pankkival- tuusmiehet samalla, että hänen sijaisek- seen toistaiseksi määrättäisiin todellinen valtioneuvos filosofiantohtori August Ramsay.

Tammikuun 30 päivänä Tasavallan Presidentti nimitti ja määräsi valtiova- rainministeri Rydin Suomen Pankin Johtokunnan puheenjohtajaksi sekä mää- räsi valtioneuvos Ramsayn olemaan Suomen Pankin Johtokunnan virkaateke- vänä puheenjohtajana, sillä aikaa kun Johtokunnan puheenjohtaja Ryti toimi valtiovarainministerinä.

Helmikuun 17 päivänä sai Johtokun- nan jäsen Erik von Frenckell pyynnös- tään eron. Maaliskuun 5 päivänä mää- räsivät Pankkivaltuusmiehet Pankin entisen ylikamreerin A. Brobergin tois- taiseksi, Pankin ohjesäännön 59 §:n mukaan ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin kahdeksi kuukaudeksi, hoitamaan siten avoimeksi tullutta virkaa. Kun Pankkivaltuusmiehet eivät ennen tämän määräajan loppua voineet tehdä esitystä sopivan henkilön nimittämi- sestä virkaan, määräsi Valtioneuvosto Pankkivaltuusmiesten esityksestä huhti- kuun 18 päivänä herra Brobergin edel- leen hoitamaan sanottua virkaa, lukien huhtikuun 19 päivästä toistaiseksi ja sii-

hen asti kuin virka täytettäisiin ja sen vastainen haltija siihen astuisi. Pank- kivaltuusmiesten tehtyä kesäkuun 11 päivänä Valtioneuvostolle esityksen vi- ran täyttämiseksi, Tasavallan Presi- dentti saman kuun 21 päivänä tämän esityksen mukaisesti nimitti ja määräsi varatuomari Bengt Harry Bromsin avoi- meen Johtokunnan jäsenen virkaan.

Lokakuun 13 päivänä sai Johtokunnan jäsen K. Basilier pyynnöstään eron. Pankkivaltuusmiesten marraskuun 8 päivänä tehtyä Valtioneuvostolle esityk- sen viran täyttämiseksi Tasavallan Pre- sidentti marraskuun 9 päivänä tämän esityksen mukaisesti nimitti ja määräsi varatuomari Otto Johannes Lundsonin sanottuun virkaan.

Diskonttokomiteat.

Vuodeksi 1924 ovat Pankkivaltuusmie- het, Johtokunnan tehtyä asiasta ehdotuk- sen, joulukuun 21 päivänä määränneet diskonttokomiteain jäseniksi ja varajäse- niksi seuraavat henkilöt:

Turun konttoriin: varsinaisiksi jäse- niksi kunnallisneuvosmies Ernst Petter Thomén ja toimitusjohtaja Esko Grön- lundin sekä varajäseniksi johtaja Kustaa H. Heickellin ja vapaaherra Rolf Maxi- milian Carpelanin.

Porin konttoriin: varsinaisiksi jäse- niksi johtajat Johan Odert Rosengrenin ja Toivo Rintalan sekä varajäseniksi tukkukauppias William Tarkiaisen ja johtaja Pehr A. Collinin.

Waasan konttoriin: varsinaisiksi jäse- niksi pormestari Ivar Wilhelm Hassel- blattin ja johtaja Juho Alatalon sekä varajäseniksi konsuli Johan Alfred Wik- lundin ja johtaja Knut August Wase- liuksen.

Oulun konttoriin: varsinaisiksi jäse- niksi kauppaneuvos Frans Adolf Riekin

ja johtaja Otto Alfons Karhin sekä varajäseniksi varakonsuli Torsten Lundbergin ja varakonsuli Herman Gustaf Anderssonin.

Kuopion konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kihlakunnantuomari Frans Oskar Möllerin ja tehtailija Johan Fredrik Dahlströmin sekä varajäseniksi asianajaja, insinööri Pekka Juho Rinkisen ja kunnallisneuvos Bruno Granit-Ilmonien.

Joensuun konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi prokuristi Niilo Suihkon ja kaupunginvouti Albert Lennart Paqvalenin sekä varajäseniksi oikeusneuvosmies Axel Wallen ja liikemies Karl Henrik Eliel Porthanin.

Sortavalan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kihlakunnantuomari Karl Gustaf Bergin ja kauppias Ossian Evert Kivisen sekä varajäseniksi käsiteollisuusneuvoja Juho Jalmary Tyynelän ja johtaja Tuomas Nissisen.

Wiipurin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi konsuliagentti Carl Edvin Ekströmin ja kauppias Paul Sergejeffin sekä varajäseniksi johtajat Ernst Hämäläisen ja Otto Korhosen.

Mikkelin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppaneuvos Carl Fredrik Pöndisen ja varikonesimies Edvin Allénin sekä varajäseniksi johtaja Yrjö Paarman ja varatuomari Erkki Veikko Kuokkasen.

Tampereen konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi oikeusneuvosmies Kaarlo Haljalan ja kauppias Anton Hahlin sekä varajäseniksi tehtailija Johan Niklas Salmisen ja johtaja P. Hirvosen.

Hämeenlinnan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi insinööri Johan Henrik Holménin ja kauppaneuvos Anders Gustaf Skogsterin sekä varajäseniksi lääninsihteeri Toivo Johannes Horellin ja kauppias Johan Werner Fredrikssonin.

Jyväskylän konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi pormestari Hjalmar Hugo Ossian Hollmeruksen ja johtaja Kaarlo Wilhelm Laitilan sekä varajäseniksi apteekkari Eugen Mansneruksen ja lehtori Herman Hämäläisen.

Kotkan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppias Emil Saxellin ja liikemies Arthur Lemken sekä varajäseniksi johtaja Jalo Auran ja pormestari Atte Mönkön.

Pankkivaltuusmiesten virantoimitus.

Pankkivaltuusmiehistä olivat vuonna 1923 vuorossa erota: niistä kolmesta Pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa, filosofiantohtori Nevanlinna, sekä niistä kolmesta Pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikkien Pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa, todellinen valtioneuvos Ramsay.

Maaliskuun 23 päivänä 1923 toimituksessa Pankkivaltuusmiesten ja Pankin tilintarkastajain sekä heidän varamiestensä vaalissa valittiin:

pankkivaltuusmieheksi: olemaan kolmen vuoden aikana osallisena kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa filosofiantohtori Ernst Fredrik Nevanlinna;

pankkivaltuusmieheksi: olemaan niinkään kolmen vuoden aikana osallisena kaikkien Pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa professori Arthur af Forselles;

pankkivaltuusmiesten varamieheksi: ensimmäiseksi agronomi Eero Hahl, toiseksi filosofianmaisteri Ilmari Auer, kolmanneksi varatuomari Yrjö Pulkkinen.

neljänneksi taloudenhoitaja Kaarle Richard Heinonen, viidenneksi toimitusjohtaja Axel Palmgren, sekä kuudenneksi toimitusjohtaja Toivo Salmio;

tilintarkastajiksi:

filosofiantohtori Oskari Vilho Louhivuori, filosofianmaisteri Aarno Pesonen, opettaja Aleksander Fränti ja johtaja Paavo Raittinen;

tilintarkastajain varamieheksi:

ensimmäiseksi filosofianmaisteri Gösta Söderholm, toiseksi toimittaja Artturi Aalto, kolmanneksi pankinjohtaja Tyko Reinikka, neljänneksi filosofiantohtori Frans Vihtori Härmä.

Helsingissä, huhtikuun 30 päivänä 1924.

W. A. Lavonius.
Wäinö Wuolijoki.

E. Nevanlinna.
Arthur af Forselles.

Väinö Tanner.
Eero Hahl.

K. N. Rauhala.

Oikaisuja Eduskunnan Pankkivaltuusmiesten kertomukseen vuodelta 1922.

Siv. 20, edellisessä taulukossa Huhtikuu — Siv. 21, taulukossa: Valtion lyhytaikaisia
yhteensä 959.4, pitää olla: 759.4. sitoumuksia 1922 30/9 0.50%, pitää
olla: 10.50 %.